

Sygn. akt III Ca 1433/14

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 13 maja 2015 r.

Sąd Okręgowy w Gliwicach III Wydział Cywilny Odwoławczy w składzie:

Przewodniczący - Sędzia SO Magdalena Balion - Hajduk

Sędzia SO Krystyna Hadryś (spr.)

Sędzia SR (del.) Marcin Rak

Protokolant Aldona Kocięcka

po rozpoznaniu w dniu 13 maja 2015 r. w Gliwicach na rozprawie

sprawy z powództwa G. (...) Niestandaryzowanego Sekurytyzacyjnego Funduszu Inwestycyjnego Zamkniętego w W.

przeciwko B. F., (...) Spółce Akcyjnej we W.

o zapłatę

na skutek apelacji pozwanych B. F. i A. F. (1)

od wyroku Sądu Rejonowego w Wodzisławiu Śląskim

z dnia 17 czerwca 2014 r., sygn. akt I C 1858/13

I. zmienia zaskarżony wyrok w punktach 1, 3 i 4 w ten sposób, że:

a) w punkcie 1 oddala powództwo;

b) w punkcie 3 zasądza od powoda na rzecz pozwanych A. F. (1) i B. F. solidarnie kwotę 634 (sześćset trzydzieści cztery) złote tytułem zwrotu kosztów procesu;

c) w punkcie 4 zasądza od powoda na rzecz pozwanego Towarzystwa (...) Spółki Akcyjnej we W. kwotę 617 (sześćset siedemnaście) złotych tytułem zwrotu kosztów procesu;

II. zasądza od powoda na rzecz pozwanych A. F. (1) i B. F. solidarnie kwotę 420 (czteryście dwadzieścia) złotych tytułem kosztów postępowania odwoławczego.

SSR (del.) Marcin Rak SSO Magdalena Balion - Hajduk SSO Krystyna Hadryś

UZASADNIENIE

Powód G. (...) Niestandaryzowany Sekurytyzacyjny Fundusz Inwestycyjny Zamknięty z siedzibą w W. wniósł pozew o zasądzenie od pozwanych B. F., A. F. (1) w elektronicznym postępowaniu upominawczym kwoty 2382,87 zł wraz z odsetkami ustawowymi od dnia 1 stycznia 2011 r. od kwoty 1866,87 zł i od kwoty 516 zł od dnia wniesienia pozwu do dnia zapłaty oraz zasądzenie kosztów sądowych 30 zł oraz kosztów zastępstwa procesowego.

W uzasadnieniu podał, że J. F. zawarł w dniu 16 lipca 2007 r. z poprzednikiem prawnym powoda tj. (...) Bank (...) SA w W. umowę kredytową nr (...). Kredyt ten nie został spłacony w terminie. Kredytobiorca zaś zmarł i spadek po zmarłym

nabyli B. F. i A. F. (1). Z kolei w dniu 16 listopada 2010r. powód nabył wierzytelność w stosunku do pozwanych od (...) Bank (...) S.A.

Sąd Rejonowy w Lublinie nakazem zapłaty w postępowaniu upominawczym z dnia 23 lipca 2013 r., sygn. akt VI Nc-e 1753844/13, uwzględniając żądanie pozwu nakazał pozwany, aby w ciągu dwóch tygodni od doręczenia nakazu zapłaty zapłacili solidarnie powodowi kwotę 2382,87 zł wraz z odsetkami ustawowymi od kwoty 1.866.87 zł od dnia 1 stycznia 2011r. i od kwoty 516 zł od 2 lipca 2013r. oraz kwotę 42,76 zł tytułem zwrotu kosztów procesu albo w tym terminie wnieśli sprzeciw.

W dniu 8 sierpnia 2013r. B. F. wniosła sprzeciw od w/w nakazu zapłaty w imieniu swoim i swojego brata A. podnosząc, że jako spadkobiercy J. F. nie wiedzieli o jego zadłużeniu, pierwsza informacja o tym rozstała powzięta 4 grudnia 2012 r. po doręczeniu pisma powoda. Zaprzeczyła, by została zawiadomiona o cesji wierzytelności. Zarzuciła, że powód nie doręczył żadnej korespondencji pozostałym spadkobiercom, stwierdziła również, że dziwne jest złożenie pozwu jedynie przeciwko niej jak i bratu A. F. (1) a pominięto A. F. (2), który jest również spadkobiercą po bracie J. F.. Podniosła, iż za powyższy kredyt odpowiadają nie spadkobiercy J. F., lecz Towarzystwo (...), w którym był ubezpieczony kredyt i ubezpieczyciel nie powinien się uchylać od odpowiedzialności, ponieważ brat zmarł nagłą śmiercią z nieznaną przyczyną.

Postanowieniem z dnia 26 września 2013 roku Sąd Rejonowy w Lublinie stwierdził skuteczne wniesienie sprzeciwu oraz przekazał sprawę do rozpoznania Sądowi Rejonowemu w Wodzisławiu Śląskim.

Postanowieniem z dnia 8 stycznia 2014r. sąd na wniosek pozwanych wezwał Towarzystwo (...) S.A. we W. do udziału w sprawie w charakterze pozwanego.

Pozwany Towarzystwo (...) S.A we W. wniósł o oddalenie powództwa i zasądzenia od pozwanych B. i A. F. (1) kosztów procesu. Podniósł, iż nie występują przesłanki do dopozwania Towarzystwa (...), ponieważ skoro pozwani B i A. F. są spadkobiercami J. F. to ewentualne objęcie ubezpieczeniem na życie nie powoduje wygaśnięcia zobowiązania po ich stronie. Brak podstaw do uznania, że Towarzystwo wstąpiło w dług zmarłego. Z kolei ewentualnym uprawnionym do świadczenia z tytułu zgonu J. F. mógł być wyłącznie D. Bank, który został wskazany przez ubezpieczonego jako podmiot uprawniony do świadczenia na wypadek zgonu. Ubezpieczenie na życie należne w wypadku śmierci przysługuje osobom wskazanym przez ubezpieczonego, zaś suma ubezpieczenia nie należy do spadku po ubezpieczonym. Powód nie wykazał, że nabył roszczenie o zapłatę świadczenia od uprawnionego banku. Pozwani F. nie udowodnili również przejścia roszczenia na nich ani też na powoda roszczenia. Pozwane towarzystwo podniosło również zarzut przedawnienia, ponieważ od śmierci J. F. minęło ponad trzy lata, zaś roszczenia z umowy ubezpieczenia przedawniają się w tym terminie.

Zaskarżonym wyrokiem Sąd Rejonowy w Wodzisławiu Śląskim zasądził od pozwanych solidarnie na rzecz powoda kwotę 2.382,87 zł z ustawowymi odsetkami od kwoty 1866, 87 zł od dnia 1 stycznia 2011r. do dnia zapłaty m dnia 27 lipca 2013 r. do dnia do dnia zapłaty; od kwoty 516 zł od dnia 2 lipca 2011r. do dnia zapłaty; oddalił powództwo w stosunku do pozwanego Towarzystwa (...) SA we W.; zasądził od pozwanych solidarnie na rzecz powoda kwotę 647 zł tytułem zwrotu kosztów procesu i zasądził solidarnie od pozwanych na rzecz pozwanego Towarzystwa (...) SA we W. kwotę 617 zł tytułem zwrotu kosztów procesu.

Orzeczenie to zapadło przy ustaleniu, że dnia 16 lipca 2007 r. J. F. zawarł z (...) Bank (...) S.A. w W. umowę o kredyt gotówkowy nr (...), zgodnie z którą bank ma prawo postawić kredyt w stan natychmiastowej wymagalności w przypadku nie spłacenia w terminie pełnych rat kredytu za co najmniej dwa okresy płatności (§ 8 ust 1). Kredyt do października 2007 r. był spłacany. Kredyt ten nie został jednak spłacony w terminie, od 20 listopada 2007r. brak było jakichkolwiek wpłat na poczet kredytu. W dniu 1 marca 2010 r. bank przeksięgował całość kapitału na należności wymagalne i od tego momentu naliczono dalsze odsetki karne od całego kapitału. W tym samym dniu zaliczono składkę w wysokości 53.40 zł na spłatę kapitału.

Postanowieniem z dnia 4 grudnia 2008 r. sygn. akt II Ns 1369/08 Sąd Rejonowy w Rybniku stwierdził, że B. F., A. F. (1) i A. F. (2) nabyli spadek po swoim bracie J. F. zmarłym 8 kwietnia 2008r.

Dnia 26 maja 2010 r. zostało udzielone pełnomocnictwo dla radcy prawnego Grzegorza A. L. przez G. (...) Niestandaryzowany Sekurytyzacyjny Fundusz Inwestycyjny Zamknięty reprezentowany przez (...) Towarzystwo Funduszy Inwestycyjnych S.A. w W..

Umową przelewu wierzytelności z dnia 16 listopada 2010 r. powód nabył wierzytelność z tytułu tego kredytu. Wierzytelność ta została objęta załącznikiem nr 3 do Aneksu nr (...). Zadłużenie J. F. na ten dzień wynosiło (...) 87 zł z tytułu kapitału, oraz 516 zł z tytułu odsetek.

Dnia 23 lutego 2011 r. skierowano do J. F. na adres w R., przy , ul. (...) zawiadomienie o przelewie wierzytelności z tytułu kredytu na rzecz powoda.

Wezwaniami do zapłaty z dnia 29 listopada 2012r. powód wezwał pozwanych do zapłaty. Pozwani odpowiedzieli na wezwania i pismem z dnia 19 grudnia 2012 r. powód wyjaśnił pozwanym tytuł żądania.

Dnia 14 lutego 2013 r. nastąpiła zmiana podmiotu reprezentującego powoda z (...) Towarzystwo Funduszy Inwestycyjnych S.A. w W. na (...) Towarzystwo Funduszy Inwestycyjnych S.A w W., co znalazło odzwierciedlenie w zmianie statutu powoda. Dnia 14 maja 2013 r. sporządzony został wyciąg z ksiąg rachunkowych G. (...) Niestandaryzowanego Sekurytyzacyjnego Funduszu Inwestycyjnego Zamkniętego w W. w którym stwierdzono, iż wierzytelność wobec A. F. (1) i B. F. wynikająca umowy o kredyt (...) i postanowienia Sadu Rejonowego w Rybniku sygn. akt II Ns 1369/08 wynosi (...) 87 zł z tytułu kapitału i 516 zł z tytułu odsetek.

Powyższe okoliczności doprowadziły Sąd Rejonowy do przekonania, że powództwo w stosunku do pozwanych B. F. i A. F. (1) zasługuje na uwzględnienie.

Sąd Rejonowy wskazał, że podniesiony przez nich zarzut braku legitymacji czynnej powoda nie zasługuje na uwzględnienie, albowiem powód, którym jest (...) Niestandaryzowany Sekurytyzacyjny Fundusz Inwestycyjny zamknięty w W. nabył w drodze przelewu wierzytelności wierzytelność z tytułu kredytu zaciągniętego przez J. F.. Jeżeli chodzi o istnienie wierzytelności przysługującej (...) Bank (...) S.A w stosunku do J. F. to wynika ona z umowy o kredyt gotówkowy zawartej przez J. F. z tym bankiem w dniu 16 lipca 2007r. W związku z tym, że J. F. zmarł w dniu 8 kwietnia 2008r. w ogół jego praw i obowiązków wstąpili jego spadkobiercy na podstawie art. 922 k.c. Ponadto Sąd Rejonowy wskazał, że jeśli chodzi o fakt, iż podwód domaga się spłaty zadłużenia tylko od dwojga ze spadkobierców, to jest do tego uprawniony na zasadzie art. 1034 § 1 k.c. Sąd pierwszej instancji uznał, że faktem jest, że zadłużenie z tytułu kredytu zostało prześięgowane na wymagalne w marcu 2010 r. i od tej pory naliczane były odsetki od należności przeterminowanych, a bank miał uprawnienie do takiego potraktowania zadłużenia J. F., ponieważ kredyt nie był spłacany już od października 2007r., tj. upłynęły już dwa pełne okresy nie spłacania i istniała wynikająca z 8 ust. 1 umowy przyczyna wypowiedzenia kredytu.

Sąd meriti uznał za niesłuszny zarzut pozwanych, że w związku z zawarciem umowy ubezpieczenia zabezpieczającej kredyt w Towarzystwie (...) S.A. we W., towarzystwo to powinno odpowiadać w ich miejsce, albowiem J. F. zawarł umowę ubezpieczenia z Towarzystwem (...) poprzez przystąpienie do ubezpieczenia grupowego na wypadek zgonu, niezdolności do zarobkowania, poważnego zachorowania, utraty stałego źródła dochodów, a bank kredytujący został zaś wskazany jako podmiot uprawniony do odebrania świadczenia. W związku z tym to do Banku należała decyzja czy zamierza skorzystać z tej ochrony i dochodzić świadczenia od ubezpieczyciela czy też domagać się go bezpośrednio do spadkobierców kredytobiorcy. Zawierając ubezpieczenie J. F. wskazał osobę uprawnioną od otrzymania sumy ubezpieczenia, zatem uprawnionym do jej otrzymania jest bank, a nie spadkobiercy dłużnika. Sąd Rejonowy podkreślił, że kwota 53.40 zł zaliczona na poczet kapitału, to nie suma ubezpieczenia, na którą był ubezpieczony J. F., a składka wpłacona i niewykorzystana z powodu wcześniejszej śmierci ubezpieczającego. Wynika z tego, że Bank w ogóle nie domagał się od ubezpieczyciela świadczenia z tytułu śmierci J. F. realizacji umowy, ani nie

zaksięgowal na poczet spłaty uzyskanego świadczenia ubezpieczeniowego. Odsetki Sąd Rejonowy zasądził na zasadzie art. 481 k.c. od 1 stycznia 2011 r., pomimo iż data wymagalności roszczenia przypadła wcześniej, ponieważ odsetki do 31 grudnia 2010 r. skapitalizowało, przy czym jeśli chodzi o skapitalizowane odsetki to dalsze odsetki zasądzono od daty wniesienia pozwu na zasadzie art. 482 k.c.

Ponadto powództwo w stosunku do Towarzystwa (...) S.A. zostało oddalone, ponieważ powód nie wykazał, aby nabył wierzycelność przysługującą mu w stosunku do pozwanego od (...) Bank (...) S.A. na zasadzie art. 509 k.c. Odsetki zasądzono na zasadzie art. 481 k.c. od 1 stycznia 2011 r. pomimo iż data wymagalności roszczenia przypadła wcześniej, ponieważ odsetki do 31 grudnia 2010 r. skapitalizowało, przy czym jeśli chodzi o skapitalizowane odsetki to dalsze odsetki zasądzono od daty wniesienia pozwu na zasadzie art. 482 k.c. Na zasadzie art. 98 k.c. zasądzono od pozwanych na rzecz powoda koszty procesu. Na zasadzie art. 194 § 1 zd. 2 k.p.c., zasądzono od pozwanych F. na rzecz pozwanego TU na (...) S.A. 600 zł kosztów zastępstwa procesowego i 17 zł z tytułu opłaty, ponieważ ich stanowisko okazało się w niniejszej sprawie całkowicie bezzasadne.

Apelację od powyższego wyroku wywiedli pozwani B. i A. F. (1) zaskarżając go w całości i wnosząc o zmianę zaskarżonego wyroku przez oddalenie powództwa, zaś w przypadku uznania zarzutu nieważności o jego uchylenie i przekazanie sprawy Sądowi pierwszej instancji do ponownego rozpoznania oraz zasądzenie od powoda na rzecz każdego z pozwanych zwrotu kosztów procesu w tym kosztów zastępstwa procesowego według norm przepisanych.

Zarzucili w szczególności błąd w ustaleniach faktycznych, sprzeczność tychże ustaleń z zebrany w sprawie materiałem dowodowym oraz z przeprowadzonymi rozważaniami dotyczącymi samego rozstrzygnięcia – z przekroczeniem zasady swobodnej oceny dowodów przewidzianej w art. 233 k.p.c. przy jednoczesnym naruszeniu prawa materialnego w tym art. 6 k.c., a także art. 5 k.c. przez nieuwzględnienie okoliczności, że dochodzenie roszczenia objętego pozwem jest sprzeczne z zasadami współżycia społecznego oraz społeczno - gospodarczym przeznaczeniem przysługującego powodowi prawa, a nadto, że wydanie wyroku nastąpiło wręcz w warunkach nieważności postępowania, o której mowa w art. 379§ 2 k.p.c. z uwagi na brak należytego umocowania pełnomocnika po stronie powodowej, jak też podnieśli zarzut przedawnienia dochodzenia roszczeń objętych pozwem.

Sąd Okręgowy zważył co następuje.

Apelacja pozwanych zasługiwała na uwzględnienie.

Wprawdzie większość ustaleń faktycznych poczynionych przez Sąd pierwszej instancji jest prawidłowa i zasługuje na aprobatę, jednak niezbędna jest ich korekta, która w konsekwencji musiała prowadzić do odmiennych wniosków w zakresie zasadności zarzutu przedawnienia.

W pierwszej kolejności wskazać należy, iż na uwzględnienie nie zasługuje podniesiony przez pozwanych zarzut nieważności postępowania w zakresie nieprawidłowego reprezentowania strony powodowej. Sąd Odwoławczy bierze pod uwagę z urzędu nieważność postępowania i dokonując analizy akt przedmiotowej sprawy, w szczególności kart 55 – 59, które obejmowały upoważnienie dla pełnomocnika strony powodowej, nie znalazł podstaw do uznania nieprawidłowego udzielenia pełnomocnictwa, gdyż umocowanie pełnomocnika wynika jednoznacznie z dokumentów przedłożonych przez powoda.

Sąd Odwoławczy dokonując rozważenia zasadności podniesionego zarzutu przedawnienia, uznał, że zarzut ten jest zasadny w świetle ustaleń faktycznych poczynionych w sprawie, zwłaszcza wobec stanowiska reprezentowanego toku postępowania przez powoda. Powód przedłożył bowiem zestawienie (...) Banku SA dokonane w dniu 24 kwietnia 2014r. (k. 124), z którego wynika, iż wypowiedzenie umowy kredytu nastąpiło w dniu 1 marca 2010r., a stanowisko to było przez stronę powodową podtrzymywane w toku całego postępowania. W konsekwencji wypowiedzenia umowy kredytu, kwota nieuiszczona przez kredytobiorcę stała się wymagalna z dniem 1 marca 2010r. i strona powodowa w takim zakresie dochodziła swojego roszczenia, a więc w tej sytuacji w ocenie Sądu Odwoławczego należało przyjąć wskazane twierdzenia strony powodowej za prawidłowe, na których oparła swoje roszczenie, wobec braku dowodów zaprzeczających twierdzeniom powoda, jak i wobec braku zaprzeczenia wskazanym okolicznościom przez stronę

pozwaną. Dokonując konfrontacji wskazanego stanowiska strony powodowej co do daty wymagalności roszczenia z podjętymi przez nią działaniami prawnymi, a mianowicie z podjęciem pierwszych czynności przed Sądem Rejonowym w dniu 2 lipca 2013r., kiedy to wniesiony został pozew w niniejszej sprawie, Sąd drugiej instancji uznał, że zachodzą podstawy do uwzględnienia zarzutu przedawnienia. Bezspornym w sprawie pozostawało, iż działalność zarówno poprzednika prawnego, jak i samej strony powodowej jest działalnością gospodarczą, a więc stosownie do art. 118 k.c. okres przedawnienia roszczeń związanych z prowadzeniem działalności gospodarczej wynosi 3 lata. Mając na uwadze powyższe wskazać należało, iż okres przedawnienia upłynął przed wystąpieniem przez powoda z powództwem, a zatem zarzut przedawnienia podniesiony przez pozwanych jako zasadny musiał zostać uwzględniony, co doprowadziło do zmiany orzeczenia i oddalenia powództwa. Konsekwencją powyższego rozstrzygnięcia było orzeczenie kosztach postępowania, albowiem powód przegrał sprawę w całości, wobec czego zobowiązany został na podstawie art. 98 k.p.c. do zwrotu kosztów procesu stronie pozwanej.

Dla porządku wskazać należy, iż wobec uwzględnienia zarzutu przedawnienia, merytoryczne rozpoznawanie pozostałych podniesionych przez apelujących zarzutów stało się bezprzedmiotowe, wobec czego nie były przedmiotem analizy Sądu Odwoławczego.

Z uwagi na powyższe - na podstawie art. 386 § 1 k.p.c. zmieniono zaskarżony wyrok we wskazanym zakresie.

O kosztach postępowania odwoławczego orzeczono w oparciu o art. 98 k.p.c. w związku z art. 108 § 1 k.p.c. i w związku z § 6 ust.3 oraz § 12 ust. 1 pkt.1 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 28 września 2002 r. w sprawie opłat za czynności radców prawnych oraz ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów pomocy prawnej udzielonej przez radcę prawnego ustanowionego z urzędu, obciążając powoda jako stronę przegrywającą sprawę w całości kosztami postępowania.

SSR (del.) Marcin Rak SSO Magdalena Balion – Hajduk SSO Krystyna Hadryś